

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiae Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Vtrum in statu innocentiae omnes homines fuissent æquales, & de eorum
dominio circa res alias. disput. 31.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

Christo & in Ecclesia. Item Geneleos primo ante peccatum primis parentibus dictum est, *Crescite, & multiplicamini*: ergo in statu innocentiae futura erat multiplicatio generis humani per maris & foeminae commixtionem. Neque sane Damasceni responsiones satisfaciunt, ut cuius illas expendenti satis est manifestum. Praeterea cōfingere in Angelis actum, quo seiplos multiplicent, est sane ridiculum: multoque magis ridiculum est asserere homines simili quodam actu fuisse multiplicandos, si Adam non peccasset. Postremò possumus communem sententiam confirmare, quoniam genus totum humanum in Adam peccauit, ideòque peccauit, omnesque, qui ex Adam procreantur, in originali peccato nascuntur, quoniam gratia & iustitia originalis collata fuerat Adamo tamquā donum naturae in omnes transfundendum, qui ex illo per carnalem propagationem generarentur, eaque ratione omnes nascuntur in iustitia originali ac gratia, iurèque in vitam aeternam verè priuati: ergo si Adam non peccasset, genus totum humanum fuisset, ex Adamo per carnalem propagationem multiplicandum, transfundendaeque in omnes esset gratia & iustitia originalis eo ipso, quòd ita ex Adamo propagarentur. Sanè tam certam hodie arbitror esse Augustini, Magistri, Diui Thomae, & ceterorum Scholasticorum sententiam, ut contrariam minùs tutam in fide esse existimem.

Obiectio. Quòd si obiciās, Adamus ante peccatum non cognouit Eua: sed eius rei non alia fuit causa, nisi quia carnalis commixtio in statu innocentiae futura non erat: ergo Augustini sententia est falsa.

Responsio. Augustinus 9. de Genesi ad literam cap. 4. respondet, causam fuisse, vel quia mox, ut Eua fuit creata facta fuit transgressio, vel quia expectarunt, ut Deus præciperet eis coitum.

Ad testimonium ex Psal. 48. quod Gregorius D Nyssenus adducit, dicendum est, hominem per peccatum decidisse ab honore in quo fuerat conditus, factumque similem iumentis insipientibus, quoad omnia quae dissoluta sensualitate, eo ipso quòd donum iustitiae originalis amisit, subsecuta sunt, atque adeò quoad ardorem, effrenatumque motum, qui in generatione carnali modo cernitur. Hæc quod attinet ad primum eorum, quae proposita sunt.

Quod verò attinet ad secundum breuiter cum Augustino 14. de Ciuitate Dei cap. 26. D. Thoma 1. part. quæst. 98. art. 2. ad quartum, & plerisque aliis dicendum est. Per coitum & partum aperiendum quidem virginitatis claustrum (nec enim fuisset tunc corporum penetratio) atamen sine disruptione per solam dilatationem. Quare mansisset claustrum integrum, hoc est, non disruptum & discissum, apertum tamen. Per coitum ergo in innocentiae statu virginitas amitteretur, quoniam de ratione virginitatis non est solùm integritas, hoc est, non disruptio claustrum, sed etiam inesperienza coitus, actūque venerei, claustrumque ea de causa non aperiri. Vnde fit, ut solius Deiparae fuerit proprium concipere & parere sine vlla prorsus virginitatis iactura: egressus quippe Filij ex sanctissimo illius utero fuit etiam sine vlla apertione & dilatatione claustrum ex gloria animae Christi resultante subtilitatis dote ad eum solum effectum, ut in egressu cum corpore beatæ virginis se penetraret. Ab hac nostra, Augustini, & D. Thomae sententia parum, aut nihil, dissentire videntur Durandus & Gabriel in 2. dist. 20. si attentè legantur.

Deipara Virginitatis proprium ac peculiare fuit virginitate salua concipere & parere.

DISPUTATIO XXX.

Virum in statu innocentiae homines statim geniti habuissent perfectum solum membrorum & rationis, idque foeminae, quot masculi nascerentur.

PVeri in statu innocentiae, sicut non statim integram, & perfectam quantitatem haberent, ad quam progressu temporis peruenirent (alioquin materius verus eos non caperet) sic quoque nec statim eos perfectum membrorum, & rationis vltimū fuisse habituros, affirmat D. Thomas 1. par. q. 99. & 101. & Doctores communiter in 2. dist. 20. Ratio est, quoniam id natura ipsa rei postulat ob nimiam humiditatem cerebri puerorum, quae in causa est, ut & nerui, quibus membra moventur, teneri admodum sint ac molles, ad motumque inepti, & ut obruti sint sensus repletis organo nimia humiditate: ea autem, quae natura rei postulat, neganda non sunt nisi virgens ratio, aut autoritas, contrariū persuadeat, quae nulla est in re proposita. Porro licet dona innocentiae statim concessa defectus omnes tollerent, qui ad corruptionem vergebant, omnemque dolorem & afflictionem, quae de causa in infantibus eius status, neque fletus, neque fames, aut sitis essent: eos tamen defectus qui ortum comitantur, quique negationes sunt perfectionum, quae nondum debita erant in esse, sed temporis progressu forent suapte natura acquirenda, minimè excluderent. Nec verò puerorum mentes scientiis diuinitus infusus praeuenienda erant, sicut primorum parentum praeuente sunt. Quoniam scientia illa ea ratione tamquam donum quoddam personale illis merito infusa sunt, quia caput totius generis humani, rectorisque, educatores, ac Doctores ceterorum instituebantur, per quos eorum cognitio ad alios deriuaretur. Hæc de primo eorum quae proposita sunt.

Quod ad secundum attinet, D. Thomas 1. par. quæst. 99. artic. 2. D. Bonaventura, Durandus, Gabriel, & plerique alij in 2. dist. 20. merito affirmant, non solum foeminas in statu innocentiae fuisse generandas: eò quòd finis propagationis generis humani postulabat, ut eo modo natura humana à Deo institueretur, ut foeminae quoque nascerentur: sed etiam tot fore tunc foeminas generandas, quot masculos. Probat, quoniam tunc omnes vacillantes generationi: eò quòd id laudabilius esset, quam seruare virginitatem, ut disputatione precedente ostensum est: vnaque tantum fuisset vnus viri vxor: id quod & recta ratio postulat, & innuere videtur Christus Matthaei 19. ergo tot foeminae tunc fuissent genitae, quot viri.

DISPUTATIO XXXI.

Virum in statu innocentiae omnes homines fuissent aequales, & de eorum dominio circa res alias.

Homines in statu innocentiae aequales non fuissent in omnibus, ut D. Thom. 1. par. q. 96. & Doctores communiter merito affirmant. Essent enim quidam eorum mares, & quidam foeminae, ut ostensum est: praestantius autem est mare esse, quam foeminam. Item quidam essent aetate prociociores, alij minùs prociociti: quidam fuissent parentes, alij filij, alijque essent sapientiores, imò & iustiores.

iores aliis: cum enim pro arbitrij libertate animum ad scientiam & virtutem, aliisque exercitiis applicarent: sanè prout ad varia exercitia, intensiusque aut remissius incumbent, quidam eorum euaderent doctiores, & quidam sanctiores, niteret in quibusdam magis vna ars, scientia, aut virtus, quam in aliis. Ad id etiam præter complexionem magis aptam, adiuuare possent cumulatiua auxilia, & dona à Deo inæqualiter illis, sicut & Angelis præstita. Ex varia etiam aëris dispositione, stellarum situ, aliisque circumstantiis eueniret, vt alij forent aliis robustiores, alij pulchriores, alij proceriores, variisque aliis modis corpore affecti. Nullus tamen defectum haberet, qui vel peccatum esset naturæ, vel hominem extra totam latitudinem perfectionis eius, que naturæ humanæ debetur, collocaret.

Cum ergo in statu innocentie tanta esset inæqualitas, ratione cuius, quidam aliis viles esse possent, eos docendo & gubernando, & ratione cuius inferiores superioribus honorem & subiectionem deberent, cumque homo suapte natura sit animal politicum & sociabile: sanè in statu innocentie, quamuis vt seruitus non esset, ita neque dominium illi relatiuè oppositum, quo quis aliquo tanquam propria possessione in suum proprium commodum vitur (id enim ex peccato ortum habuit) fuisset nihilominus vt subiectio inferiorum comparatione superiorum, quos suspicerent, quibusque honorem & obedientiam pro cuiusque statu & gradu præstarent: sic quoque dominium minus propriè, quo superiores inferiorum in eorum cõmodum & utilitatem dominari dicerentur, eo modo, quo vxores viros suos, & filij parentes dominos appellare confueverunt. Quod vel ex eo confirmatur, quod in Angelis sapientissimis, sanctissimis, ac beatissimis sunt superiores & inferiores, & quidam facienda præscribunt, alij illa exequuntur, vt ex dictis supra in materia Angelorum constat. Illud ergo, quod inter alias peccati penas ad mulierem Genes. 3. dictum est: *Sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui*, nec in eo sensu est dictum, quasi vxor post peccatum serua facta fuerit viri: non est enim nisi compar, ac adiutorium, tum ad generationem, tum ad regimen & obsequium familie: nec quasi ante peccatum, modo exposito, non fuerit subdita viro tanquam capiti & rectori, sed quia effrenata vtriusque sensualitate per peccatum, eadem subiectio in multis futura illi erat dura & molesta, cum potestate in viro ad ipsam puniendam, & coercendam: qualis minimè in innocentie statu fuisset. Hæc de primo eorum quæ proposita sunt.

Quod verò ad secundum attinet, in primis tradidit Deus homini dominium omnium quæ in illius vsu & ministerio creauit, iuxta illud Genes. 1. *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, & præsit piscibus maris, & volatilibus caeli, & bestiis, vniuersæque terre, omnique reptili, quod mouetur super terram.* Et infra: *Replete terram & subiciete eam & dominamini piscibus maris, & volatilibus caeli, & vniuersis animantibus, quæ mouentur super terram.* Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, & vniuersa ligna, quæ habent in semetipsis semen generis sui, vt sint vobis in escam, & cunctis animantibus terra, omnique volueri caeli, & vniuersis quæ mouentur in terra, & in quibus est anima viuens, vt habeam ad vescendum. Et Genes. 9. Noè & filiis eius post peccatum dictum est, *terror vester ac tremor sit super cuncta animalia terra, & super omnes volueres caeli, cum vniuersis, quæ mouentur super terram: omnes pisces maris manus vestra iraditi sunt.* Qui-

bus concinit illud Psal. 8. *Constituisti eum super opera manuum tuarum. Omnia subiecisti sub pedibus eius, oues & boues, &c.* Itemque testimonium Eccles. 17. innox citandum. Atque confirmat ipsarummet rerum natura, ordoque ac dispositio totius mundi corporei, ex quibus constat omnia propter hominem esse creata, collatque proinde illi à Deo esse in illius ministerium. Deinde non solum id dominium tradidit Deus homini, sed etiam, quemadmodum supra rei naturam partem ipsius sentientem per iustitiæ originalis donum, rationi omnino subiugauit, ita etiam assistentia sua & ministerio Angelorum à bestiis omnibus feritatem totam, hominum comparatione, compescuit, illique mitia, & obedientia fecit: id quod, & testatur serpentis cum Eva familiaritas, sine vilo Eue timore, & docetur aperte verbis illis Eccles. 17. *Deus creauit de terra hominem, & secundum imaginem suam fecit illum, dedit illi potestatem eorum quæ sunt super terram, posuit in honorem illius super omnem carnem, & dominatus est bestiis & volatilibus.* Idem etiam attestatur, cunctas animantes adductas esse ad Adamum, vt videret, quid vocaret eas.

Veritatem bestiarum vt Deus homini subiecerit.

C DISPUTATIO XXXII.

Vtrum in statu innocentie pueri in iustitia originali conciperentur, Adamoque non peccante, tam ipse, quam omnes eius posterii, fuissent in gratia confirmati.

Quod ad primum attinet, ex dictis sæpe in superioribus est manifestum, omnes Adami posteros in statu innocentie fuisset concipiendos in gratia & iustitia originali. Licet enim nulla vis esset in Adamo, quæ donum hoc in posteros transfunderet: quia tamen toti fuerat naturæ in Adamo collatum, eo ipso quod (Adam non peccante) aliquis carnali propagatione proximè, vel remotè ex ipso descenderet, eiusmodi donum à Deo impetraret. Neque est, quod de re hæc plura hoc loco dicamus.

Paræ affirm.

Quod ad secundum attinet, Anselmus libro 1. *Cur Deus homo*, cap. 18. partem affirmantem veram esse credit. De primis namque parentibus sic ait: *In illa iustitia, in qua erant, videtur quod, si vicissent, vt non peccarent tentati, ita confirmarentur cum omni propagine sua, quod ultra peccare non possent: quemadmodum, quia iusti peccauerunt, sic infirmati sunt, vt quantum in ipsis est sine peccato esse non possint. Quis enim audeat dicere plus valere iniustitiam ad alligandum in seruitutem hominem in prima persuasionem sibi consentientem, quam valeret iustitia ad confirmandum eum in libertate sibi in eadem prima tentatione adhaerentem. Nam quemadmodum humana natura tota, quæ erat in parentibus primis, tota in illis victa est, vt peccaret, ita in eisdem tota vicisset, si non peccassent.* Hæc Anselmus ibi. Huic sententiæ fauet satis Gregorius 4. *Moralium*, cap. 18. (in alia editione 36.) dum ait: *Si parentem primum nullus peccati putredo corrumpere, nequaquam ex se filios gehenna generaret: sed hi, qui nunc per redemptionem saluandi sunt, soli ab illo electi nascerentur.* Anselmi sententiam amplectuntur Maior & Gabriel in 2. dist. 20.

Confirmatio: fuisse in gratia primos parentes, si primum tentationem superassent assensit D. Anselmu.

Quæ potest primò confirmari, quoniam si Adamo tentationem vincente, posteritas illius nõ fuisset in gratia confirmata, sed posset peccare, verisimile est in tanta multitudine aliquem, aut aliquos fuisse peccaturos: quo dato, vel illi sine redemptoris remedio continuo mansissent damnati, vel pro illis

Probat hanc sententiam. rimo.

In statu innocentie licet seruitus non esset, politica tamen subiectio non desisset.

Viri in vxorem dominium quale.

Dominium hominis in omnia eiusdem gratia condita.